MÉS ENLLÀ DE LA CRISI
(Jovi Lozano-Seser: *Últimes existències*, Bromera, Alzira, 2012)

Josep Bertomeu Moll

Jovi Lozano-Seser (Ondara, 1979) és un jove escriptor que ja ha guanyat molts premis literaris, sobretot en concursos de narrativa breu. El llibre del qual ens ocuparem en aquesta ressenya, *Últimes existències*, ha estat Premi de Narrativa Ciutat de València "Constantí Llombart" (2012), i editat per Bromera. L'autor, llicenciat en Comunicació Audiovisual, ja havia publicat abans dos reculls de contes amb lletra impresa: *Sis contes i una novel·la incerta* (Edicions 96) i *Efectes secundaris* (Edicions del Bullent). També ha adaptat al cinema el seu conte *Rossa!*, per a la pel·lícula *Chanel nº 5*, dirigida per Aarón García Sampedro. Eixes referències, i altres vinculades al teatre, ens ofereixen la visió d'un escriptor que, des dels inicis, en la primera adolescència, ha conreat els diferents gèneres amb curiositat, perseverança i saber fer. *Últimes existències* és el producte final de tota la jove trajectòria, i jo pense, a més a més, que serà també el començament d'una nova aventura: la maduresa literària. Jovi Lozano-Seser era una jove promesa literària que a hores d'ara està esdevenint realitat.

Entrant en matèria, *Últimes existències* és un conjunt de huit relats curts que s'entrellacen entre si mitjançant petites tècniques que creen un fil conductor, el qual, de vegades evidencia claredat i en altres ocasions tan sols lleus insinuacions. Pels diferents relats apareixen les mirades de l'autor sobre els seus personatges: mirades crítiques envers els que han desencadenat la crisi econòmica, mirades tendres sobre les víctimes immediates de la crisi. Tot això sense perdre el sentit de l'humor, que s'endevina llegint entre línies.

Així, en el primer relat, *Assaig d'aniversari a l'entrada de Madoff Securities*, ens presenta a la família Madoff, la qual va protagonitzar el

L'ECLÈCTICA

Jovi Lozano-Seser

últimes existències

Premi de Narrativa Ciutat de València

bromera

primer escàndol financer seriós de la present crisi. Una visió llunyana i freda que esdevé creïble, que descriu amb acritud la poca-solta i l'esnobisme d'un sector del món financer (els estafadors). Un retrat agredolç en el qual no manquen matisacions i sornegueries.

En *Tots els camins l'allunyen de Tòquio*, el segon relat, Yoshiro, una víctima dels Madoff, ens relata la seua història. Aquest informàtic de professió havia dipositat tots els seus estalvis, durament aconseguits en anys d'interminables horaris de feina, als fons d'inversió dels Madoff. Ara mateix la seua ruïna és absoluta. Viatjant pel metro de Tòquio, el personatge reflexiona sobre la seua nova situació alhora que ens descobreix l'elevat índex de suïcidis que es produeixen al tren subterrani. Yoshiro és víctima d'una estafa, sí, però també víctima del desig d'enriquir-se sense esforç. Mentre dubta entre presentar-se davant la seua dona i comunicar-li els fets, o tirar-se a les vies del metro, el personatge recorda les vacances que desitjava passar a Grècia el proper estiu. Viatge que ja no podrà fer i desig que no complirà.

Les conseqüències de l'anulació del viatge de Yoshiro es descriuen al tercer relat: *Koufounissia: el ciclop contra l'euríbor.* Nikos, a l'illa grega de Koufonissia, en assabentar-se que la reserva efectuada per un adinerat japonès s'havia esvaït com el vent de la tarda, comprengué amb absoluta claredat i desesperació el rumb que prenia la seua vida. La reserva era l'única possibilitat que tenia Nikos de fer front a les reiterades demandes del banc que li havia concedit un crèdit. Aquest personatge, de jove un Hèrcules atractiu, acaba ensorrant la seua vida amb l'alcohol, i es transforma en un Polifem panxut que ha perdut un ull durant una accidentada borratxera.

Eyjafjallajökull és el nom d'un volcà islandès i també el títol del quart relat de Jovi Lozano-Seser. L'escriptor hi satiritza una mica sobre el poder de la natura, davant de la qual no poden fer res les tècniques més avançades. També suggereix possibles influències de la vida personal (concretament, amorosa) sobre dubtoses decisions empresarials. Aquest relat traspua comprensió sobre l'amor i el sexe entre gais, i a més a més, tendresa i humor negre al voltant del volcà islandès.

En *Els tres porquets*, cinquè relat del llibre que ens ocupa, s'aborda l'assumpte dels desnonaments en general, i en particular els que afecten una família d'emigrants colombians a Madrid. Víctimes de l'anomenada bombolla immobiliària, els germans Romero i les dones i criatures respectives, després d'uns primers anys de bonança on acumulen (treballant milers d'hores a la construcció) els diners per a l'entrada d'un pis humil, es veuen abocats a dormir al carrer. Si no fos pel verídic dramatisme que desprèn aquest relat, podríem somriure davant la figura

de l'Agent Judicial que truca porta rere porta, imitant el llop del conte tradicional, sempre amb el mateix missatge: "Sé que estan amagats!". Jovi Lozano-Seser aprofita l'ocasió per ironitzar sobre el concepte que tenen els colombians respecte de *la madre patria*.

Els contractes *basura*, com no podia ser d'una altra marera, també són protagonistes en aquesta brutícia de crisi, i sobretot en el relat sisè *d'Últimes existències*: *Retrat de generació perduda amb supermercat de fons*. Dos universitaris, una llicenciada en francès i un llicenciat en història, que treballen en un gran supermercat amb contractes precaris, mentre reomplin les prestatgeries d'existències conversen sobre la seua situació, sobre la possibilitat d'emigrar, davant la certesa que no podran treballar mai en la feina per a la qual s'han preparat, ni tan sols obtenint doctorats o màsters. Es tracta d'un relat amarg que evidencia amb precisió la lamentable situació de milers de joves.

Per a mostrar-nos l'altra cara de la realitat, la dels joves que s'han vist obligats a emigrar, Jovi Lozano escriu *Intent de literatura rosa al país de la novel·la negra*, setè relat del recull. Amb el rerefons d'una Suècia (no tan multicultural com sembla en les novel·les), un jove italià i una jove valenciana enceten una història amorosa que esdevé com un refugi on aïllar-se dels problemes de la vida quotidiana dels emigrants: la impossibilitat d'estalviar, l'enyorança de la família, etc. Però aquest relat dóna als lectors una mica de llum i esperança enmig d'un paisatge gelat i fosc, ja que a la fi, per molt dura que siga l'emigració, sempre pot ser una eixida.

De les falses eixides tracta *Giovanna davant del Palau*, vuitè i últim relat *d'Últimes existències*, on el desig de diners fàcils i la ignorància condueixen Giovanna, la nostra protagonista, a les xarxes de prostitució de luxe. Es tracta d'una narració brillant que amb molta gràcia ens mostra un Berlusconi sempre absent, però pressentit a cada pàgina, protagonista simptomàtic de la corrupció que, als països del sud d'Europa, també és la mare de la crisi que patim.

Els relats estan escrits amb una prosa a mig camí entre la literatura i el llenguatge periodístic, una prosa efectiva que mostra amb lucidesa els fils que mouen els engranatges de la vida d'uns personatges que són moguts com a titelles. Uns fils invisibles que ens fan reflexionar sobre la interdependència en aquest món globalitzat, a la fi un gran teatre de titelles. No obstant el patetisme de les històries contades en *Últimes existències*, el llibre es llig sense que el lector deixe de somriure. I és que Jovi Lozano-Seser sap captar la realitat des del compromís amb l'humanisme i la compassió ben entesa.